

JÖNKÖPING UNIVERSITY

Nivågruppering eller inte nivågruppering? Det är (den eviga) frågan

Forskningsbaserad undervisning – teori och praktik i samverkan

Pontus Bäckström, fil.dr pedagogik

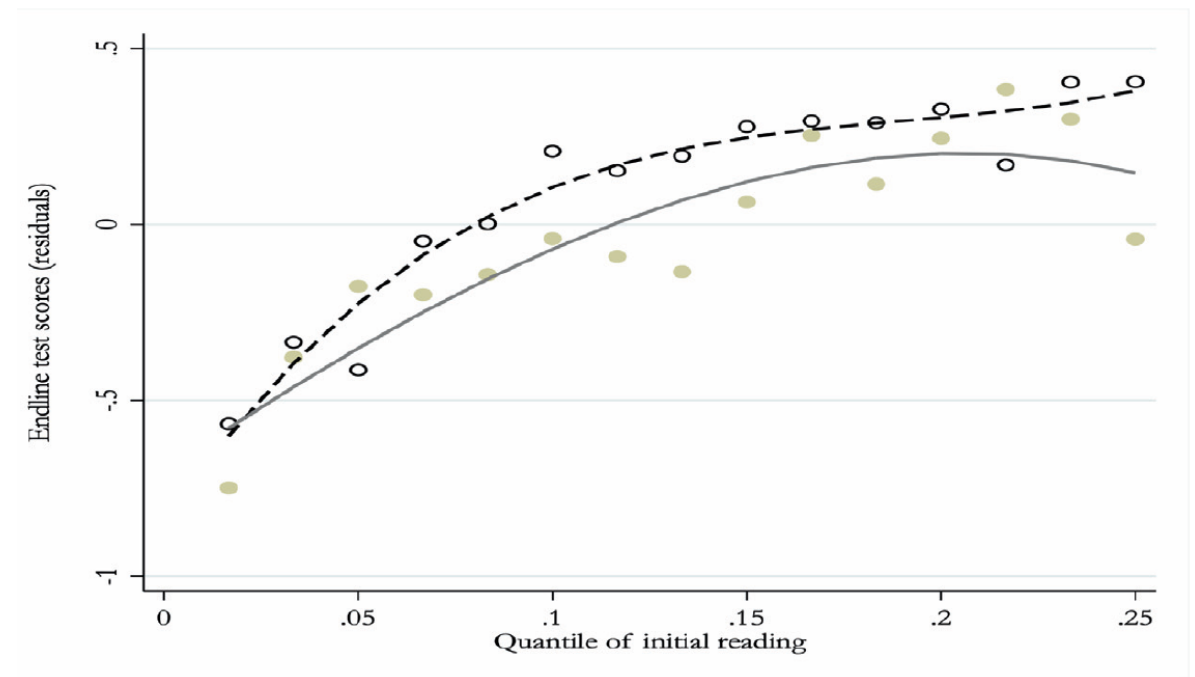
Empiriskt exempel från Colombia

→ Experiment med intensivstöd i läsundervisning till lågpresterande elever i åk 3.

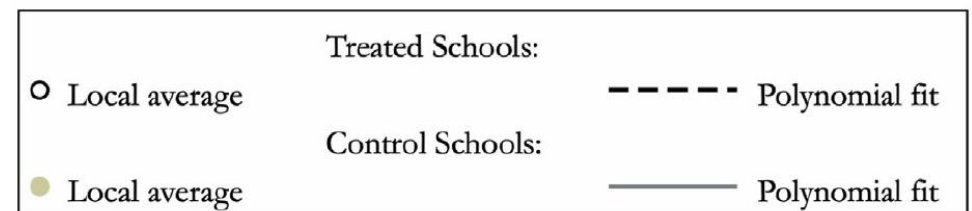

Empiriskt exempel från Colombia

- Experiment med intensivstöd i läsundervisning till lågpresterande elever i åk 3.
- Stora effekter för lågpresterande, även i andra ämnen (Marinelli, Berlinski & Busso, 2024).

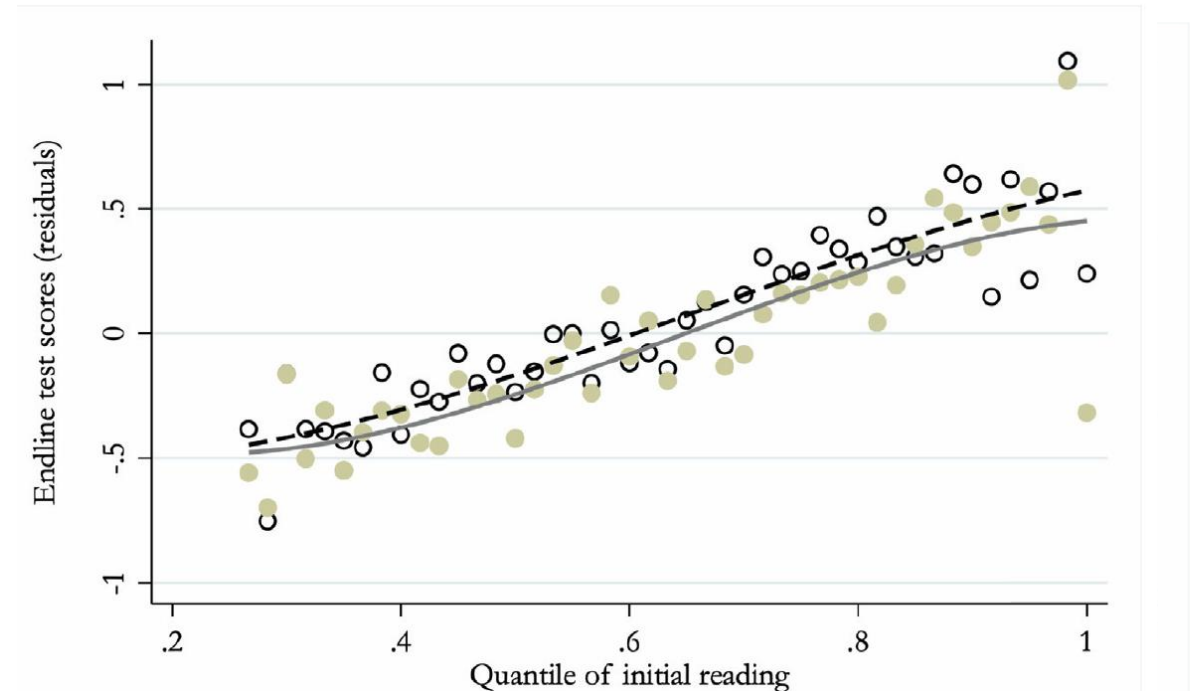

(a) Low-achieving Students

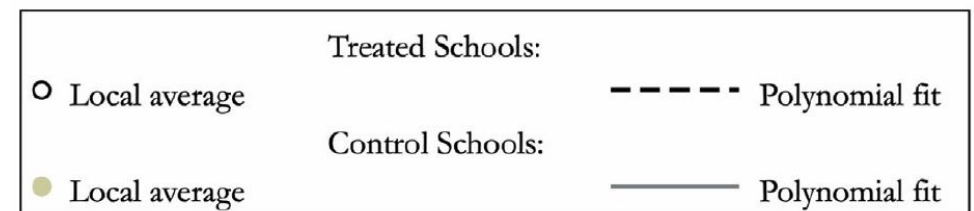

Empiriskt exempel från Colombia

- Experiment med intensivtöd i läsundervisning till lågpresterande elever i åk 3.
- Stora effekter för låpresterande, även i andra ämnen (Marinelli, Berlinski & Busso, 2024).
- I en longitudinell uppföljning framkommer även stora positiva effekter för högpresterande elever (Berlinski, Busso & Giannola, 2023).
- **Varför?**

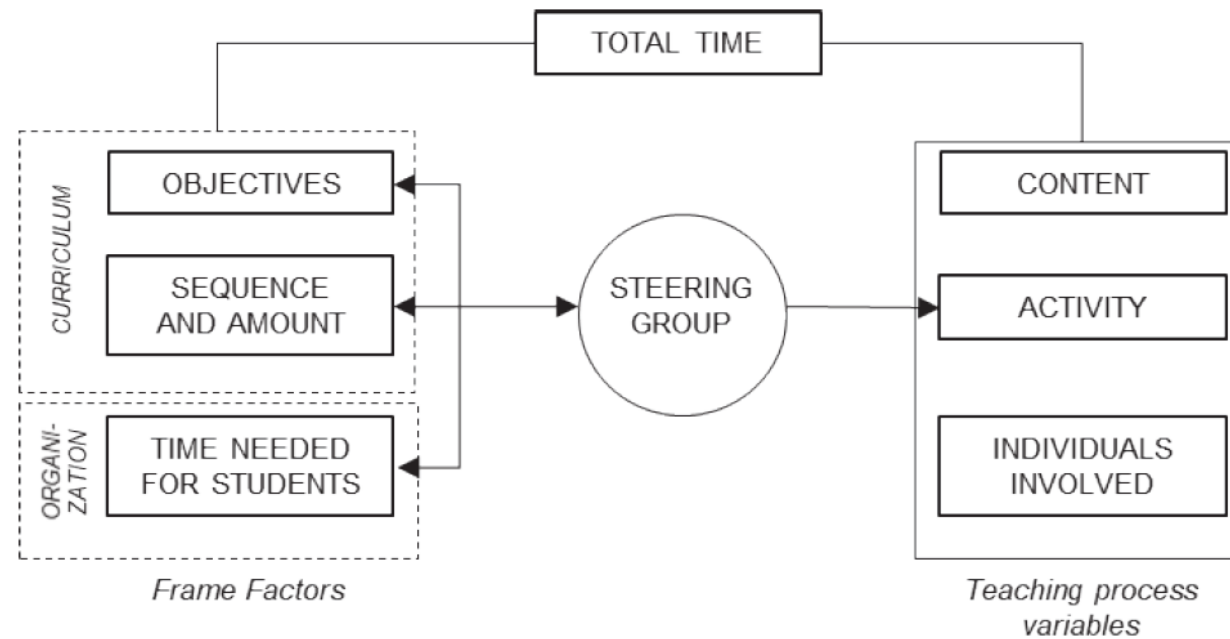

(b) Higher-Achieving Students

Ramfaktorteorin

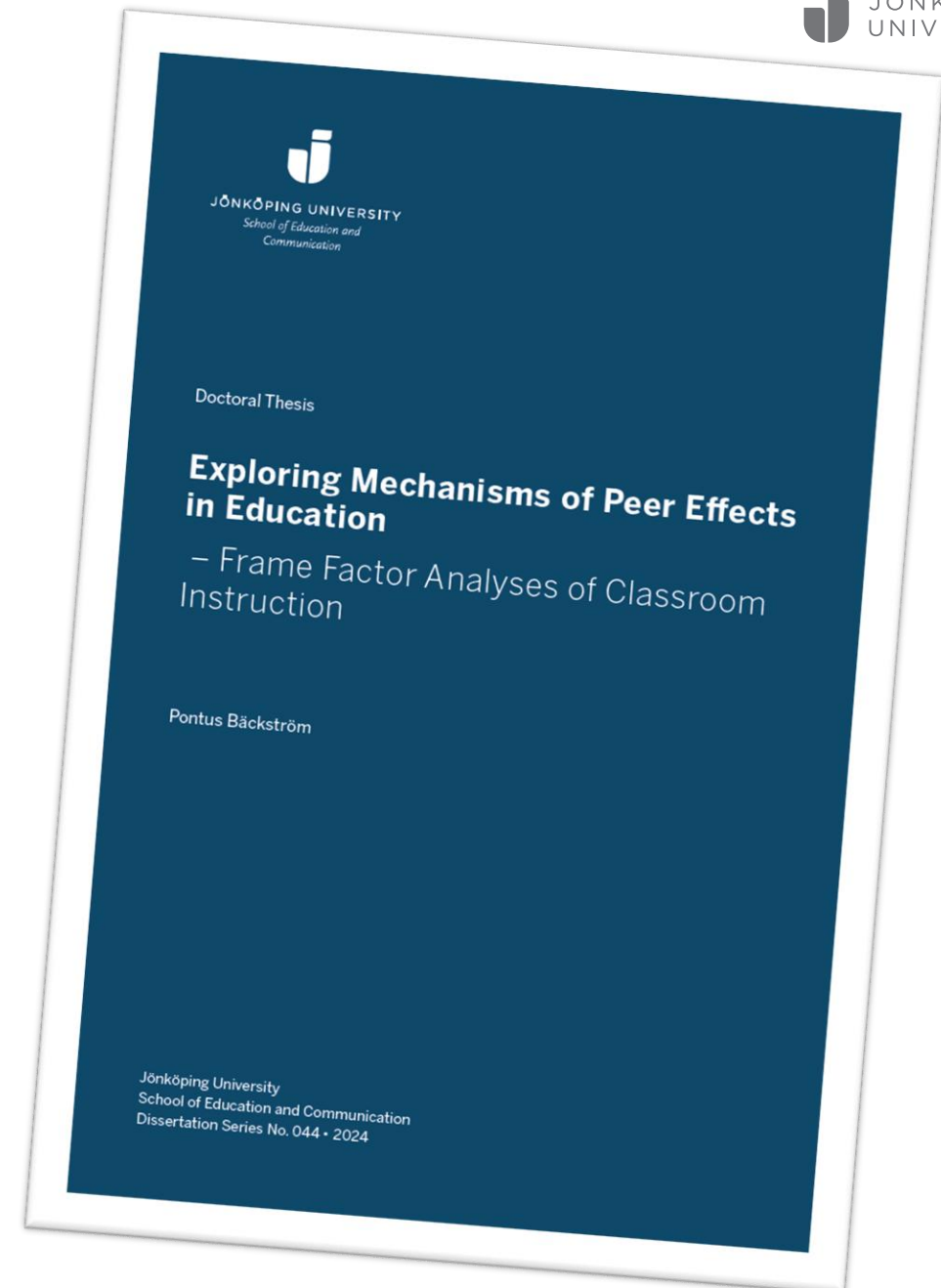
Figur 5: Relationer mellan ramfaktorer, styrgrupp och undervisningsprocessvariabler i ramfaktorteorin

Anm: Efter Lundgren, 1972, s. 43

Empiriska slutsatser från min forskning

- Lärares undervisning är beroende av elevsammansättningen.
 - Tex: Ju högre förkunskaper eleverna har, desto mer (avancerat) stoff kan täckas.
- Sammansättningseffekter förklarar en stor del av kamrateffekterna.
 - Tex: Ju högre förkunskaper klasskamraterna har, desto högre resultat presterar individen (under kontroll för elevens bakgrund)

Så, nivågruppering alltså?

- Mycket mer nyanserad bild i litteraturen anno 2025.
- Nivågruppering kan vara verksamt:
 - När den är av tillfällig karaktär
 - Kopplad till ett specifikt mål
 - Skapar (nyttjar) andra förutsättningar
 - Genomförs av behöriga lärare
- Minns att kamrateffekter kan vara både positiva och negativa; frånvaro av det ena är bra, det andra dåligt!

Framtida forskning

- Är effekten egentligen icke-linjär, dvs att det har olika betydelse för olika elever?
- Skulle modellens predikativa förmåga vara ännu större i andra skolsystem utanför den nordiska kontexten?
- Går det att belägga kausala effekter i longitudinella undersökningar?
- Påverkas även lärares undervisningsmetoder?

Frågor och reflektioner?

PONTUS.BACKSTROM@JU.SE

JÖNKÖPING UNIVERSITY